

Tarptautinė tarpdalykinė mokslinė konferencija
*XXI amžiaus tarmių tyrimai: geolingvistinė
ir sociolingvistinė perspektyvos*

Juozas Pabrėža
(Šiaulių universitetas)

**Šiaurės žemaičių gimtosios kalbos,
tautinės ir tarminės savimonės
vertinimas**

Vilnius
2013-12-05

Punktai

25 šiaurės žemaičių telšiškių punktai:

1. Pikeliai 1, Leckava 2, Knabikai 3, Laižuva 4, Klykoliai 5, Vegeriai 6, Kerviai 12, Židikai 14, Zastaučiai (Bugeniai) 16, Urvikiai 17, Purvėnai 18, Kivyčiai 19, Skuodas 29, Šarkė 30, Ylakiai 31, Tirkšliai 33, Vieکشniai 34, Sablaukiai 36, Mosėdis 40.
2. Dapšiai (Ruzgai) 15, Mažaičiai (Žemalė) 32, Padvarėliai (Palnosai) 35.
3. Vižančiai 13 (vietoj Skliaustės), Ramučiai (vietoj Gėpaičių) 20, Luknės (vietoj Paluknės) 38.

Iš viso: 247 pateikėjai

(iš jų 56 jaunesniosios ir vidurinėsios kartų)

Tautybē

Oficiali dokumentuose		Pagal savimoneę		
Lietuvis	Kita	Lietuvis	Žemaitis	Kita
242 (56)	5 (latvis)	41 (14) 16,5 %	205 (43) 83,5 %	5 (latvis) 2 (skerslatvis) 2 (pusiau žemaitis) 1 (žiemgalis)

Gimtoji (-osios) kalba

Lietuvių	Žemaičių	Žemaičių			
		Supranta	Kalba	Skaito	Rašo
247 (56)	233 (49)	247 (56)	247 (56)	142 (39) 57,5% (70 %)	20 (13) 8 % (23 %)

Tarminė savimonė

Jeigu žmogus kalba tarmiškai, tai jis yra

Kaimietis	9 (2,8 %)
Menkai išsilavinęs	2 (0,6 %)
Vyresnio amžiaus	6 (1,9 %)
Gerbiantis gimtąją tarmę	113 (35,7 %)
Patriotiškai nusiteikęs	68 (21,5 %)
Kita	119 (37,5 %)
Iš viso atsakymų	317

Tarminė savimonė

Jeigu žmogus kalba tarmiškai, tai jis yra

Taip prigimęs, priaugęs, įpratęs	35
Tikras žemaitis	22
Taip turi kalbėti	10
Žemaitis	7
Grynas, grynakraujis žemaitis	6
Neišverstaskūris	3
Užsispyręs žemaitis	1
Užtikrintas žemaitis	1
Grynaveislis žemaitis	1
Stiprus žmogus	1
Neveidmainis	1
Liuks...	1
Iš viso atsakymų	119

Kelios išvados

1. Drąsiai galima vartoti terminą ***žemaičių kalba***.
2. Šiandien žemaičių kalba yra gyva ir stipri.
3. Žemaičių kalba daugumai žemaičių yra didžiulė vertybė ir jos prestižas yra augantis.
4. Kalbėjimas, skaitymas ir rašymas žemaitiškai padeda kelti žemaičių kalbos kultūrą, leidžia išsaugoti tos kalbos savitumą.
5. Reikia leisti įteisinti oficialiuose dokumentuose fiksuoti ne tik pilietybę, bet ir tautybę.
6. Būtina siekti regionų įteisinimo Lietuvoje pagal istorinius, etninius, kultūrinius ir kalbinius tapatumus.

Apie žemaičių kalbą ir žemaitiškumą

Mažos luopinielis Lietuvuos tier – vuo kėik tū kalbū vēsuokiu (Židikai).

Kāp to gali užmērštė gimtuoję kalba (Leckava).

Eso žemaitė, sava kalbuos negal išsižadietė (Ruzgai).

Sava tauta tor sava tikiejėma, sava kalba (Pikeliai).

Žemaitiu kalba – graži, iprasta, prigimta, tēp esam priaugė (Mosėdis).

Eso žemaitė ēr būsio, kol i graba ilėpsio (Viekšniai).

Eso žemaitis, žemaitis gėmiau, žemaitio ē numėrsio (Skuodas).

Tarptautinė tarpdalykinė mokslinė konferencija
*XXI amžiaus tarmių tyrimai: geolingvistinė
ir sociolingvistinė perspektyvos*

Juozas Pabrėža
(Šiaulių universitetas)

Šiaurės žemaičių gimtosios kalbos,
tautinės ir tarminės savimonės
vertinimas

Vilnius
2013-12-05

